

TOIMINTASUUNNITELMA 2017

Yhdistyksen toiminta rakentuu vuonna 2013 hyväksytyn strategian pohjalle.

I. Missio, visio ja tavoitteet

Vapaa Sivistystyö ry:n *missiona* on vapaan sivistystyön asemaan ja toimintaedellytyksiin vaikuttaminen.

Vapaa Sivistystyö ry:n *visiona* on olla vaikuttava vapaan sivistystyön edistäjä ja puolestapuhuja.

Yhdistyksen *tavoitteena* on

- ☐ ylläpitää ja parantaa vapaan sivistystyön oppilaitosten toiminnallisia edellytyksiä vaikuttamalla alan lainsäädäntöön ja rahoitusjärjestelmään
- ☐ puolustaa ja vahvistaa vapaan sivistystyön asemaa suomalaisessa koulutus- ja oppimisjärjestelmässä sekä lisätä tietoisuutta uusista koulutustehtävistä ja edistää avautuvien mahdollisuuksien haltuunottoa yhdessä jäsenliittojen kanssa
- ☐ lisätä vapaan sivistystyön tunnettuutta ja julkista arvostusta
- ☐ edistää vapaan sivistystyön kansainvälistä vuorovaikutusta yhteistyöjärjestöjen kautta.

Yhdistyksen *ydintehtävät* ovat

- ☐ edunvalvonta ja vaikuttaminen vapaan sivistystyön asemaan ja toimintaresursseihin
- ☐ vapaan sivistystyön julkikuvan kirkastaminen ja tunnettuuden lisääminen yhdessä jäsenliittojen kanssa
- ☐ mukanaolo kansallisen linjan määrittelyssä suhteessa kansainvälisiin yhteistyöjärjestöihin.

2. Edunvalvonta ja vaikuttaminen

Toimintavuosi 2017 tulee olemaan tärkeä yhdistyksen jäsenjärjestöjen oppilaitosten ja koko vapaan sivistystyön kannalta. Vapaan sivistystyön rahoitusta on leikattu vuodesta 2011 lähtien ja leikataan lisää vuonna 2017. Tämä vaikeuttaa oppilaitosten toimintaa ja haastaa ne entistä innovatiivisempaan kehittämistyöhön. Ammatillisen koulutuksen uudistus päätetään toimintavuonna, ja se koskee merkittävästi kaikkia vapaan sivistystyön oppilaitoksia. Myös oppilaitoskentän rakenteellisten muutosten odotetaan jatkuvan omistajien ja ylläpitäjien toimesta.

Yhdistys tekee edunvalvontaa ja vaikuttamista tiiviissä yhteistyössä jäsenjärjestöjen kanssa. Haastava tilanne korostaa tiiviin yhteistyön merkitystä. Valtakunnallisten liittojen kesken sovitaan tilanteen mukaan konkreettisesta vaikuttamistyön työn- ja vastuunjaosta. Näin varmistetaan toiminnan vaikuttavuus, poistetaan päällekkäisyyksiä ja luodaan yhteistä vapaan sivistystyön linjaa ja kuvaa.

Yhteisjärjestön työssä hyödynnetään jäsenjärjestöjen vahvuuksia ja tukeudutaan jäsenjärjestöjen erityisosaamiseen. Näin vapaan sivistystyön järjestöllinen osaamisresurssi on tehokkaassa käytössä ja toimii saumattomasti yhteen.

Edunvalvonnan ja vaikuttamisen tavoitteet ilmenevät yllä olevista yhdistyksen perustavoitteista.

Käytännössä edunvalvonta ja vaikuttaminen tarkoittavat ainakin seuraavia asioita:

- ☐ aktiivinen edunvalvonnallinen yhteydenpito päättäjiin ja viranhaltijoihin yhteisesti määritellyin perustein
 - ☐ jäsenjärjestöjen tukeminen niiden erityiskysymyksissä yhteisesti sovitulla tavalla
 - ☐ hallituksen hyväksymien aloitteiden tekeminen sekä lausuntojen ja kannanottojen antaminen vapaan sivistystyön yhteisistä asioista
 - ☐ kehittämistyöryhmissä ja -toimikunnissa mukana oleminen, kun kysymys on vapaan sivistystyön yhteisistä kysymyksistä. Työryhmissä ja toimikunnissa hyväksyttävät paperit käsitellään etukäteen hallituksessa.
- Työryhmissä ja toimikunnissa käsitellään hyväksyttävät paperit.
- ☐ toimintaympäristön muutosten ennakointi ja muutoksiin reagoiminen vapaan sivistystyön osalta sekä jäsenjärjestöjen informointi muutosnäkymistä
 - ☐ vaikuttamisviestintä poliittisiin päättäjiin ja viranhaltijoihin viestintästrategiassa sovitulla tavalla.

Keskeisinä huomion ja vaikuttamisen kohteina ovat vuonna 2017

- ☐ vapaan sivistystyön ja sen järjestöjen rahoitus ja valtion talousarvio
 - ☐ vapaan sivistystyön rakenteelliset uudistukset
 - ☐ valtion ja kuntien säästöpäätösten vaikutukset
 - ☐ vapaan sivistystyön alueellinen yhteistyö
 - ☐ ammatillisen koulutuksen reformi
- . maakuntauudistus
- . maahanmuuttaja- ja kotouttamiskoulutus
- ☐ vapaan sivistystyön oppilaitosten työn kehittämiseen tarkoitettuihin koulutusmäärärahoihin sekä hankerahoitukseen vaikuttaminen yhteistyössä jäsenjärjestöjen kanssa

Vaikuttamistyön keskeisinä kohteina ovat opetus- ja kulttuuriministeriö, valtioneuvosto, eduskunta, Opetushallitus, työ- ja elinkeinoministeriö ja Suomen Kuntaliitto. Opetus- ja kulttuuriministeriön yhteydessä toimii Vapaan sivistystyön yhteistyöryhmä YTR. Se käsittelee vapaan sivistystyön lainsäädäntö-, rahoitus- ja kehittämishankkeita ja toimii yhteistyöelimenä vapaan sivistystyön toimijoiden ja OKM:n välillä. YTR:n puheenjohtajana toimii yhdistyksen puheenjohtaja ja sihteerinä yhdistyksen suunnittelija.

Yhdistys jatkaa toimintavuonna vuonna 2013 aloitettuja vaikuttajatapaamisia (vapaan sivistystyön kannalta keskeiset ministerit, kansanedustajat ja viranhaltijat). Tapaamisten keskeisenä sisältönä on vapaan sivistystyön aseman ja tunnettuuden vahvistaminen sekä toiminnallisten resurssien varmistaminen.

Eduskunnassa toimii vapaan sivistystyön verkosto, johon kuuluu edustajia kaikista eduskuntaryhmistä. Yhdistys järjestää kansanedustajatapaamisen kaksi kertaa vuonna 2017.

Yhdistyksen nimeämät edustajat toimivat erilaisissa työryhmissä ja toimikunnissa tuoden esille vapaan sivistystyön näkökulman.

Yhdistys osallistuu kestävä kehityksen yhteiskuntasitoumuksen toimeenpanoon vapaassa sivistystyössä. VST:n edustaja osallistuu Itä-Suomen vapaan sivistystyön yhteistyöelimen toimintaan.

Edunvalvonta- ja vaikuttamistyön linjaukset hyväksytään liiton hallituksessa. Yhdistyksen puheenjohtajisto hoitaa käytännössä edunvalvontatyön.

3. Viestintä ja brändityö

Vapaa sivistystyö toteuttaa viestintästrategiaa siten, että vapaan sivistystyön oppilaitokset ja niiden valtakunnalliset liitot huolehtivat vapaan sivistystyön koulutuksen markkinoinnista paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti. Oppilaitokset ja niiden valtakunnalliset liitot huolehtivat oppilaitosten ja oppilaitosryhmien julkikuvasta ja tunnettuudesta.

Yhdistys kohdistaa vaikuttamisviestinnän niihin tahoihin, jotka päättävät vapaan sivistystyön resursseista eli opetus- ja kulttuuriministeriöön, työ- ja elinkeinoministeriöön, Opetushallitukseen, Suomen Kuntaliittoon, valtioneuvostoon ja eduskuntaan. Yhdistys huolehtii jäsenliittojen kanssa siitä, että tieto kulkee kaikkien vapaan sivistystyön valtakunnallisten toimijoiden kesken eikä viestintä ole ristiriitaista. Yhdistyksen sisäisessä ja ulkoisessa viestinnässä sovelletaan yhdistykselle hyväksyttyä viestintästrategiaa..

Toimintavuonna yhdistys

- ☐ viestii vapaan sivistystyön olemuksesta, laajuudesta ja merkityksestä tiedotusvälineille
- ☐ tekee Kansanvalistusseuran kanssa tiivistä viestinnällistä yhteistyötä

4. Kansainvälinen toiminta

Yhdistys osallistuu pohjoismaisten ja eurooppalaisten aikuiskoulutuksen yhteistyöverkostojen toimintaan. Oppilaitokset ja oppilaitosmuodot hoitavat omat kansainväliset yhteytensä.

Yhdistys on jäsenenä aikuiskoulutuksen maailmanjärjestössä ICAE:ssa ja eurooppalaisessa kattojärjestössä EAEA:ssa. Yhdistyksen roolina EAEA:n jäsenjärjestönä on tukea sen eurooppalaista edunvalvontaa Suomesta käsin sekä osallistua keskusteluun, kun muodostetaan Suomen kantoja koulutusta koskeviin linjanvetoihin EU:ssa. Käytännön yhteydestä huolehtii EAEA:n hallituksen jäsenenä toimiva Pirkko Ruuskanen-Parrukoski, jonka työnantaja Kansanvalistusseura hoitaa myös EAEA:n tiedotuksen.

Yhdistys tekee yhteistyötä pohjoismaisten vapaan sivistystyön järjestöjen edustajien Folkbildning i Norden-verkoston kanssa ja osallistuu Pohjoismaisen aikuisoppimisen verkoston (NVL) työryhmien ja verkostojen toimintaan, kun niiden aiheet edistävät vapaan sivistystyön asemaa ja kehittämistä.

Toimintavuonna yhdistys

- ☐ osallistuu aktiivisesti EAEA:n hallitustyöskentelyyn. VST:n edustajana toimii Pirkko Ruuskanen-Parrukoski.
- ☐ osallistuu Suomen linjanmäärittelyihin eurooppalaisissa ja pohjoismaisissa aikuiskoulutuksen ja vapaan sivistystyön kysymyksissä
- ☐ osallistuu pohjoismaisten vapaan sivistystyön yhteisjärjestöjen edustajien tapaamisiin. Yhdistystä edustaa tapaamisissa puheenjohtaja.
- ☐ osallistuu NVL:n vapaan sivistystyön kehittämiseen tähtäävään toimintaan. Osallistuu kansainväliseen impLOED-hankkeeseen, joka pyrkii helpottamaan pakolaisten ja muiden heikossa asemassa olevien ryhmien osallistumista aikuiskoulutukseen. Hanketta koordinoi EAEA ja Suomessa hankkeesta vastaa Kansanvalistusseura. Kansanvalistusseura järjestää kansainvälisen konferenssin ja kaksi työpajaa/seminaaria hakevasta toiminnasta, joiden järjestämiseen VST osallistuu erikseen sovittavalla tavalla.

5. Hankkeet

Sivistyksen Vastuu ja Vapaus (SVV) -tutkimusohjelma vv. 2017–2019

Yhdistys jatkaa tutkimuksen vahvistamiseen ja hyödyntämiseen liittyvää yhteistyötä yliopistojen ja jäsenjärjestöjen kanssa. VST:n tehtävänä SVV-ohjelmassa on tutkimustiedon levittäminen, kansallisten tutkijatapaamisten ja tutkimusseminaarin järjestäminen yhteistyössä yhteistyöyliopistojen kanssa sekä SVV-

toiminnasta tiedottaminen. Tutkimukseen liittyvää yhteistyötä ja tukitoimintaa toteutetaan erillisrahoituksella (OKM ja säätiöt).

Toimintavuonna yhdistys

- ☐ järjestää tutkimuspohjaisen vapaan sivistystyön seminaarin
- ☐ järjestää yhteistyöyliopistojen kanssa tutkijatapaamisia
- ☐ ylläpitää SVV-verkkosivustoa ja tiedottaa vapaan sivistystyön tutkimuksesta

Pohjoismaiset matka-apurahat

Opetus- ja kulttuuriministeriö tukee vapaan sivistystyön toimijoiden pohjoismaista yhteistyötä avustuksella, joka kanavoidaan kentälle VST:n kautta.

Toimintavuonna yhdistys

- ☐ jakaa apurahoja alan oppilaitoksissa ja järjestöissä työskentelevien Pohjoismaihin ja Suomen lähialueille suuntautuvien alan yhteistyöhön, täydennyskoulutukseen tai konferensseihin osallistumiseen liittyvien matkojen kustannuksiin, mikäli tarkoitusta varten saadaan erillisavustus opetus- ja kulttuuriministeriöstä.

Talous

Yhdistyksen talous rakentuu opetus- ja kulttuuriministeriön järjestöavustuksen varaan ja jäsenmaksujen varaan. Hankkeet toteutetaan hankerahoituksella ja rahastojen/säätiöiden avustuksilla, joita haetaan toimintavuonna tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan. Taloutta hoidetaan hyväksytyn talousarvion mukaisesti.

Henkilöstö

Yhdistyksen toimintaa johtaa hallituksen puheenjohtaja, joka osallistuu konkreettisesti yhdistyksen tavoitteiden ja tehtävien toteuttamiseen. Yhdistys tekee puheenjohtajan ja varapuheenjohtajien tehtävien hoitamisesta ja siitä maksettavasta korvauksesta sopimuksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajien taustaorganisaatioiden kanssa. Varapuheenjohtajien valinnasta sekä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajien välisestä työnjaosta päättää yhdistyksen hallitus.

Yhdistys palkkaa toimintavuoden alussa osa-aikaisen suunnittelijan hoitamaan valmistelutehtäviä ja toimiston käytännön asioita.

Arviointi

Yhdistyksen hallitus arvioi edellisen vuoden toiminnan ja talouden vuoden 2017 alkupuoliskolla.